

Dolanc o neredih na Kosovu

Med zadnjimi hudimi neredi v avtonomni porajini Kosovo je izgubilo življenje enajst ljudi, in sicer devet demonstrantov ter dva policijska agenta. Ranjenih je bilo 27 ljudi. 22 oseb je v zaporu, ker so osumljene, da so organizirale protestne demonstracije. Večje število demonstrantov, mladincev in študentov, ki so bili priprti, so oblasti izpustile iz zapora. Te podatke je v ponedeljek navedel na tiskovni konferenci v Beogradu član predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc. Potrdil je vest, da se položaj na Kosovu še ni popolnoma normaliziral, vendar je izrazil upanje, da bodo lahko še ta teden tuji časnikarji obiskali avtonomno pokrajino Kosovo in si na mestu samem ogledali položaj. Dolanc je izjavil, da med neredi ni posredovala vojska, vendar je priznal, da so vojsko in policijo na Kosovu okrepili z oddelki iz drugih jugoslovanskih republik. Stane Dolanc je dejal, da so bile demonstracije, ki so jih priredili pripadniki albanske narodnostne skupnosti, presenetljivo brutalne in dobro organizirane. Pristavil je, da je bilo pri demonstracijah čutiti tuji vpliv.

V avtonomni pokrajini Kosovo, ki pripada republiku Srbiji, je 75% prebivalstva albanske narodnosti, nekaj nad 18% je Srbov, ostali pa so Črnogorci, Turki in Romi. Nerede sta prejšnji teden odločno obsodili predsedstvi jugoslovanske federacije in Zveze komunistov Jugoslavije, ki sta poudarili, da je šlo za poskus destabilizacije države in za napad na ozemeljsko celovitost Jugoslavije. Kako so dogodki natančno potekali, še ni popolnoma jasno, vendar se zdi, da so skupine albanskih demonstrantov, zlasti študentov z vseučilišča v Prištini zahtevale, naj se avtonomna pokrajina Kosovo spremeni v republiko, se pravi da se ji priznajo pristojnosti, kot jih imajo ostale republike v Jugoslaviji. Stane Dolanc je na tiskovni konferenci izjavil, da se je v spopadu s policijo udeležilo do dva tisoč ljudi. V tej zvezi je dejal, da bi bile oblasti slepe in gluhe, če bi mislile, da so za neredne odgovorni le zunanji dejavniki. Priznal pa je, da sta oblasti presenetili nasilje in brutalnost demonstracij. Poudaril pa je, da ne bo nobenemu tujemu državljanu dovoljen obisk Kosova, dokler se položaj ne bo popolnoma normaliziral. Stane Dolanc je izjavil, da se je v mnogih podjetjih

(Nadaljevanje s 3. strani)

KAM GRE SVET?

Kam gremo? Tako bi se lahko vprašali ob povodnji novic, ki vsak dan dežujejo na nas iz časnikov, radia, televizije, teleprinterjev in nas spravljajo iz duševnega in razumskega ravnovesja. Ne znamo si več predstavljati prihodnosti, niti zase, kaj šele za naše otroke in vnuke. Omajane so naše predstave o mnogih važnih stvareh, ki smo jih imeli že za dokončne in trdne pridobitve politike, znanosti in kritičnega razuma. Majejo se temelji naše blaginje. Odpirajo se horiconti, pred katerimi nas je strah. Kaj se bo npr. dogajalo na svetu, ko bo štel dvojno ali trojno število današnjega prebivalstva, osem ali dvanajst milijard ljudi? Kako se bo končno rešil dolgotrajni konflikt med največjima oboroženima silama sveta? Kaj bo z Evropo, ki postaja samo vplivno področje Združenih držav in Sovjetske zveze in v kateri se zdaj tudi največji narodi in države obnašajo, kakor da so povsem brez krmila in jih le še slepo zanaša sem in tja? Kam bo pripeljala potrošniška mrzlica, ko se ljudje obnašajo, kakor da ne cenijo nič več drugega kakor samo denar in materialne dobrine, ki jih lahko kupijo z njimi? In kam bo pripeljal materializem, ki se roga vsem duhovnim vrednotam ali jih sploh več ne priznava? Kako bo šel naprej svet, ki ne priznava več niti svetosti življenja?

Zunaj je pomlad in iz zemlje poganja travo in razsejani med njimi šopi cvetic, ki bodo že čez nekaj tednov pisano obarvale vse še neokužene in neopustošene

trate okrog mesta in na Krasu. Drevje poganja popke in še kak teden, pa bo vsako drevo cvetoč čudež. Gledamo te popke v travi in na cvetju in točno vemo, da so živi, da pripadajo določeni vrsti in da bodo ti isti popki morda že čez nekaj dni cvetovi in v jeseni bodo rodili sadove in semena. Ali ni tak popek tudi otroček v materinem telesu? Ali ni enako živ, enako določen, enako samo v enem izmed štadijev svojega razvoja, ki nikoli ne miruje, v enem izmed obdobj svojega življenja? Zakaj bi imel nekdo in celo njegova mati pravico, da ga umori in uniči v določenem, čeprav zgodnjem štadiju. Nobena rastlina ni rastlina samo tedaj, ko cvete, ampak tudi že prej, vse odkar požene iz svojega semena, pa dotlej, dokler ne strohni njene korene v zemlji. Tako je tudi s človekom. Zakaj si torej današnji ljudje jemljemo pravico, da ga uničimo v nekem štadiju njegovega razvoja, samo v enem od njegovih štadijev, preden se razcveti? To je isto, kakor če bi porezali spomladi npr. poganjke na trtah; pri tem bi se točno zavedali, da uničujemo bodoče sadove in da zato v jeseni pač ne bo grozdja. Ne moremo hliniti in se delati nevedne, češ saj poganjki niso grozdi. Iz poganjkov bi se pač razvili grozdi in iz grozdov bi dobili vino ali tudi semena za nove trte. Točno tako je tudi s človeškim življenjem, le da bi nam moralo biti to še veliko veliko bolj sveto.

Samo človek, ki se je popolnoma, do

dalje na 2. strani ■

Umor v Rimu in Neaplju

V italijanskih političnih krogih je globoko odjeknila vest, da so se v Rimu v torek ponovno pojavile Rdeče brigade in izvršile nov zločin. Nekaj pred 7. uro je pod njihovimi streli padel 27-letni jetniški paznik Raffaele Cinotti. Zločinci so ga počakali nedaleč od doma in proti njemu oddali več streliv iz samokresa, tako da je bil skoraj na mestu mrtev. Kmalu zatem se je v uredništvu dnevnika REPUBBLICA v Rimu zglasil po telefonu neznanec, ki je dejal, da so zločin izvedle Rdeče brigade. Na kraju zločina so Rdeči brigatisti pustili daljšo listino, ki obravnava ugrabitev rimskega sodnika D'Urso ter vsebuje običajna izvajanja Rdečih brigad. Pristojne sodne oblasti niso hotele odgovoriti na vprašanja časnikarjev, ali ne gre morda za maščevalno akcijo Rdečih brigad zaradi aretacije njihovega voditelja Maria Morettija v Mi-

lanu, ali morda za akcijo ob drugi obletnici 7. aprila 1979 ki so sodniki iz Padove izdali vrsto zapornih nalogov za pripadnike organizacije »Autonomia operaia«.

Pod streli zločincev je ta dan nedaleč od Neaplja padel 56-letni odvetnik Alfredo Mundo, ki je bil tudi pokrajinski svetovalec krščanske demokracije v Neaplju. Pri atentatu je bil ranjen 27-letni Franco Cancelli, ki je delal v odvetnikovi pisarni in ki politično pripada komunistični partiji. Oblasti težko verjamejo, da gre za umor politične narave, kajti odvetnik Mundo v zadnjih letih ni bil kdo ve kako aktiven v politiki. Ne glede na to pa je treba omeniti, da je uredništvo tiskovne agencije ANSA v Neaplju prejelo anonimno sporočilo, iz katerega izhaja, da si za ta umor prevzemajo odgovornost Rdeče brigade.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 12. aprila, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kme-tijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Ro-janu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Mojca in čudodelni naprstnik; 1.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev in Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poro-čila; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Radio klopotača, va-riete Radijskega odra; 15.00 Šport in glasba ter ne-soredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 13. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Ju-tranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tis-ka; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslov-an-skih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.35 Zimzelene melo-dije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 O-troški kotichek: Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Fulvio Tomizaz: »Boljše življenje«; 15.00 Glasbe-ni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kro-nika; 17.10 Komorni zbor Radiotelevizije Ljubljana pod vodstvom ožeta Fursta v Kulturnem domu v Tr-stu; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 14. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Marijine božje poti v naši deželi; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Beležka; 11.35 Paleta orkestrrov; 12.00 Četrtekova sre-čanja; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Postni govor; 16.00 Mladi pisci; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Hugo von Hoffmannstahl: »Salz-burški veliki oder sveta«; 18.50 Prijubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 15. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutra-nji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Odaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Be-ležka; 11.35 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matajur-jan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Po-ročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: V počastitev osipa Jurčiča ob stoletnici smrti: »Deseti brat«; 15.00 Nove plošče; 16.00 Slovenska litera-tura v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kro-nika; 17.10 Mi in glasba — Mladi izvajalci; 18.00 Glasbeni trenutek doma in drugod; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 16. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutra-nji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 1.30 Beležka; 11.35 Paleta orkestrrov; 12.00 Glasbeni trenutek doma in drugje; 13.00 Poročila; 13.20 Glas-ba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 Problemi slovenskega jezi-ka; 16.00 Psihologija predšolskega otroka; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Deset abonmajskih sezon tržaške Glasbene matice; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 17. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Mednarod-no leto invalidov; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert: Antonin Dvorak: Sta-bat Mater za soliste, zbor in orkester, op. 58; 11.40 Beležka; 11.45 Zimzelene melodije; 12.00 Na goriš-kem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmo-vanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Krat-ka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka? 14.30 Roman v nadaljevanjih: V počastitev Josipa Jurčiča ob stoletnici smrti: »Deseti brat«; 15.00 Po-stni govor; 16.00 Mirko Mahnič: »Vinska žalostna z alelujo«. Igra v štirih stavkih v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 17.00 Kratka poročila; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenska imena naših krajev; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 18. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutra-nji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Komorni zbor Radiotelevizije Ljubljana pod vodstvom ožeta Fursta; 11.30 Beležka; 11.35 Pale-ta orkestrrov; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku; 14.30 Gremo v ki-no; 16.00 »Up naj vam bo zvest prijatelj, maestro!«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slo-venski zbori in vokalne skupine na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Po-ročila.

■ nadaljevanje s 1. strani

konca vdal potrošniški miselnosti, si jemlje, v svojem preziru vseh drugih in zlasti duhovnih vrednot, pravico, da obsodi na smrt popke človeškega življenja, popke, ki so dejansko že prav tako polno izoblikovano bitje, kakor je popek polno izoblikovana rastlina, ki ima v sebi že vse lastnosti in vso lepoto poznejšega cveta in sladkobo sadu.

Kaj lahko torej pričakuje svet od ljudi, ki tako gledajo na človeško življenje in so sposobni, da ga hladnokrvno uničujejo, sklicujoč se samo na svoje ekonomske koristi ali na zagotovitev svoje udobnosti. Ob prvi priložnosti bodo taki ljudje, z enakimi opravičili, pripravljene pokončati z atomskimi bombami ali s kakim drugim učinkovitim modernim orozjem, ki mori na daljavo, tudi svoje soljudi, dozdevne sovraž-nike, in bodo pomirili svojo vest z izgovorom, da je bilo to pač potrebno in v tako ali drugačno korist. In zakaj ne bi začeli prej ali slej pokončavati, na »human« način, z injekcijami ali tabletami, tudi težko bolnih, starih, ki niso več koristni za človeško družbo, handikapiranih in sploh vseh tistih, ki so nadležni zdravim in željnim uživanju, potrošništvu? Potrošništvo in uživanje bosta po dosedanji logiki dobila prednost pred vsem drugim. Izginiti bodo morali tudi celi narodi, ki so nadležni več-

Pomladni praznik mladine

Preteklo nedeljo je bilo po goriških ulicah vse živo in veselo. Pohoda prijateljstva se je namreč udeležilo nad 4500 mladih in manj mladih, ki so prišli iz tudi bolj oddaljenih krajev kot na primer iz dežele Veneto; največ pa je bilo seveda domačinov, s te in druge strani meje. Iz novogoriškega območja se je prijavilo veliko šte-tilo udeležencev in sicer iz raznih šol in športnih organizacij, vsekakor nad dva tisoč. Veliko je bilo tudi skupin, društev, šol, zavodov in posameznikov iz Gorice, od koder je bil odhod na enajst kilometrov dolgo progo po goriških in novogoriških ulicah. Pohoda so se v glavnem udeležili mladi, opaziti pa je bilo tudi starejše, ki so spremljali svoje otroke in razne skupine. Organizacija je potekala kar dobro, nastopajoči so ob prihodu prejeli spominsko medaljo in »paštašuto«, ki so jo na dvo-rišču zavoda S. Luigi v Gorici pripravili (nadaljevanje na 3. strani)

Kam gre svet?

jim in »sposobnejšim« oziroma bolj ambi-cioznim in oblasti-željnim narodom. To niti ni stvar prihodnosti, to je že stvarnost se-danjosti. V dnevnikih lahko beremo komentarije, ki odrekajo celim narodom pra-vico do svobode in neodvisnosti, ker je to nadležno kakemu večjemu narodu, kaki večji državi. Majhni narodi bi si morali po tej logiki dopustiti vsakršno krivico, poni-ževanje in zatiranje, da ne bi motili seda-njega »ravnovesja« v evropski ali svetovni politiki. Niti politiki večjih držav niti mno-žična informacijska sredstva ne pokažejo nikake simpatije do njih, nikakega razu-mevanja za njihove probleme. Le redko katero informacijsko sredstvo še spregovori o Afganistancih in na neprijazen odnos svetovnega tiska in javnosti naleti vsak na-rod, ki se zgane, da bi si priboril svobodo. Samo romantični pesniki in časnikarji pre-teklega stoletja so podpirali in opevali bo-je zatiranih narodov za neodvisnost. Danes morajo dati zatirani narodi mir, da ne mo-tijo ravnovesja in udobnosti sitih in mo-gočnih.

Glede na tako neobčutljivost, na tak materialističen, zgolj uživaško potrošniški odnos do vsega je lahko tiste, ki še huma-nistično mislimo in še nismo izgubili čuta za prave vrednote, resnično groza. Kaj bi lahko še preprečilo spopad med velikima silama za oblast nad svetom in za posest energetskega virov in drugih virov bogastva in moči? Kako se bo rešila Evropa, ki se je dozdevno po večini že odrekla resničnim duhovnim humanim in kulturnim vrednotam, v čemer je bila njena moč in njena privlačnost, ter se vdala češčenju uživanja in brezbriznosti v udobju? Kaj se bo izcimilo iz ciničnega preziranja duhovnih vrednot in iz posmehovanja iskrenosti, preprostosti in skromnosti v odnosih med ljudmi?

Kdo ve. Nihče ne more prerokovati, to-da priznamo, da nas v trenutkih, ko se za-vemo te situacije na svetu, prevzame strah. Vedno bolj na gosto se dvigajo okrog nas rakete z atomskimi konicami, vedno bolj se večajo številke pokončanih otrok v ma-terinih telesih, vedno bolj se večja število stradajočih in umirajočih od lakote zaradi brezbriznosti sitega in bogatega sveta ter njihovih lastnih vladajočih, vedno hujše je trpljenje zatiranih odvisnih narodov in vedno bolj zakrknjeno si svet sitih, boga-tih in razvratno svobodnih tišči ušesa. A nekje je vendar še Bog pravičnosti.

Saudska Arabija in Afganistan

Saudska Arabija je sklenila prekiniti diplomatske stike z Afganistanom. V urad-nem poročilu vlade Saudske Arabije je re-čeno, da je treba prekinitve diplomatskih odnosov smatrati za protest proti nezakoni-temu režimu, ki je s pomočjo tujih vojaš-kih sil prevzel oblast v Afganistanu. Saud-ska Arabija — nadaljuje poročilo — je ze-lo zaskrbljena zaradi sovjetskega vojaškega posega, ki se je pričel v Afganistanu ko-nec leta 1979 in ki še vedno traja. Sovjet-ski vojaški poseg pomeni grobo kršitev na-

čel listine Združenih narodov in načel gi-banja neuvrščenih. Poročilo Saudske Ara-bije poudarja, da je prekinitve diplomat-skih odnosov v skladu z resolucijami, ki jih je odobrila izredna konferenca zuna-njih ministrov islamskih držav in v skladu z drugimi islamskimi konferencami. Preki-nitev diplomatskih odnosov je po mnenju Saudske Arabije znak solidarnosti z mu-slimanskim afganistanskim ljudstvom, ki se bori za osvoboditev svoje domovine in za priznanje svojih zakonitih pravic.

Gorica ni usposobljena za carinjenje železarskih predmetov

Pred dnevi je bil v uradnem listu objavljen dekret finančnega ministra, po katerem je v naši deželi usposobljena za carinjenje železarskih predmetov samo carina na Trbižu, iz seznama sta bili izločeni carini v Trstu in Gorici, isto velja tudi za Videm. Po tem dekretu je torej usposobljena samo carinarnica na Trbižu, kar je v Gorici povzročilo precej nezadovoljstva oz. razočaranja med poslovnimi sredinami, ki imajo trgovinske izmenjave z Jugoslavijo in drugimi vzhodnimi državami. V Gorici in tudi Vidmu je precej tovarn, ki naročajo izdelke pri čeških in madžarskih podjetjih, največ pa, kot je razumljivo, v Jugoslaviji. Ko pridejo tovornjaki na mejni prehod pri Rdeči hiši, ne smejo direktno raztovoriti blaga v tovarnah, ampak morajo na carinske operacije v Benetke, to pa pomeni veliko izgubo časa in povečanje stroškov. Za nastali položaj so zaskrbljeni tudi v političnih krogih: goriški župan Scarano je nastopil že večkrat na pristojnih ministrstvih v Rimu, a brez uspeha. Vprašanje postaja danes, pred skorajšnjo otvoritvijo nove obmejne postaje pri Standrežu, še bolj pereče; tu ni nobenih tehničnih oz. varnostnih razlogov, zaradi katerih bi Gorice ne smeli izbrati za carinjenje vseh mogočih izdelkov. Še bolj nesmiselno pa je to, da se pred

odprtjem novega obmejnega prehoda postavljajo ovire, namesto da bi poskrbeli za dvig in ovrednotenje tega ogromnega obmejnega objekta, ki je v naši deželi in morda tudi v Italiji na vrhu lestvice po svojih zmogljivostih. Poleg tega je ta mejni prehod postavljen prav ob vstopu v Vipavsko dolino in preko nje v notranjost Slovenije in vzhodne Evrope, zato je najbolj logično in pametno, da se promet odvija v tej smeri med vzhodnimi in zahodnimi državami. S tem bi poudaril tudi važno vlogo Gorice kot obmejnega mesta, toda zgleda, da to ni komu pogodu, čeprav so iz državnih blagajn namenili težke milijarde za izgradnjo teh infrastruktur na goriški meji; zadnji primer omejevanj carinskega poslovanja je zelo zgovoren.

Neredi na Kosovu

(nadaljevanje s 1. strani)

na Kosovu delo redno obnovilo in da demonstranti niso imeli od albanskega ljudstva podpore, kot so si jo pričakovali.

Med ubitimi demonstranti je vsaj eden, tako je dejal Dolanc, redno živel v tujini. V avtonomni pokrajini Kosovo je še vedno v veljavi policijska ura in so hkrati prepovedana javna zborovanja, oziroma zbiranje večjega števila ljudi. Ti ukrepi bodo v veljavi, dokler se položaj ne bo popolnoma normaliziral.

Stane Dolanc je pojasnil, da je en policijski agent bil ubit s strelnim orožjem, eden pa je umrl v bolnišnici zaradi ran, ki jih je zadobil pri kamenjanju. Dva demonstranta sta padla pod strelji policijskih agentov, ostale pa so našli mrtve in se še ne ve, ali so bili ubiti med neredi, ali so izgubili življenje iz maščevanja. Dolanc je naglasil, da so za temi neredi najbolj reakcionarne sile na svetu, in sicer fašisti ter dogmatiki, se pravi kominformisti, ki so se ob tej priložnosti znašli na istih stališčih, le da bi povzročili destabilizacijo Jugoslavije. Dolanc je poudaril, da so tako nasprotniki z desnice kot z leve proti načelom, na katerih temelji jugoslovanska federacija, se pravi proti njeni neodvisnosti in suverenosti, proti samoupravljanju in socialistični demokraciji ter proti nevrščenosti. Dolanc je pristavil, kako so že ugotovili, da obstajajo zveze med nacionalističnimi skupinami na Kosovu in določenimi emigrantskimi krogi. Pri tem je navedel nekatera središča opozicije v Zahodni Nemčiji, Belgiji in Združenih državah.

Ljudmila

ČLOVEK ALI MIT

*strahovi ...
in plešejo okrog tebe
in tulijo:
človek si,
človek ...*

*Moj Bog!
Kakor da bi to bil greh ...*

*in ti padaš ...
v brezmerne globine
svojih čustev,
zavesti ...*

prav na dno.

*— vstani človek!
nisi sam ...
po tvojih stopinjah
se je pasel
ves tvoj naslednji rod.*

*ni se ti smejal.
ni te teptal.
ni te mesaril.
Vpričo vseh tvojih slabosti
te je dvignil
in odnesel
kot boga.
Toda kakšnega
boga? ...*

Glorija? ...

TESNOBA

*Bog ve,
kje ...
Sploh pa,
kaj.
Ne veš?
Kaj iščeš?
Morda sebe,
ali holje rečeno,
sebe poznaš.
Toda nekaj ti manjka.*

POMLADNI PRAZNIK MLADINE

(nadaljevanje z 2. strani)

vojaki; tu je bilo tudi nagrajevanje vseh sodelujočih skupin, ki so jim podarili pokale in spominske plakate. Nagrajevanja se je udeležil tudi predsednik deželne sveta Colli, potem pa še goriški župan in številni občinski odborniki, novogoriški predsednik s številnimi zastopniki političnih in športnih organizacij, pokrajinsko upravo je zastopala odbornica Marija Ferletič. Nekaj misli ob tem prazniku mladine in prijateljstva so izrazili deželni predsednik, goriški župan Scarano in predsednik Šušmelj. Poudarili so pomen podobnih manifestacij, kjer sodelujejo občani raznih narodnosti in iz različnih krajev, kar pomeni, da se ustvarjajo dobri pogoji za nadaljnje razvijanje dobrososedskih odnosov in za krepitev prijateljstva ob goriški odprti meji; to željo so ponovno izkazali prav udeleženci nedeljskega pohoda s svojo prisotnostjo na manifestaciji, ki je letos dosegla izreden uspeh.

Literarni prispevki mladih

*Veš,
da trpiš,
veš,
da bi rada jokala ...
in ne moreš,
ne moreš ...*

*Joči,
ljuba moja,
joči ...
in odpri si srce.
Kot bel galeb
naj tvoje čisto čustvo
vzleti,
ven iz srca ...
in naj zaplava
v mehki svetlobi
pred tvojim obličjem.
— Svet je pod tvojimi nogami. —*

*Toda,
ali je to vse?
Spršaš se:
ali je to vse?
Veš, da ni.
A ti zadostuje.
Veš, da nekaj manjka ...*

*Ni res,
da te ne briga!
Upaš ...
Le upaj.
— Svet je pred tvojimi nogami. —
A on?*

*Beži ...
kot jastreb,
beži
po nebesni modrini
in galeb
tvojega srca
trpi ...
veš,
da trpi.
Toda,
ne moreš mu pomagati.*

*Ne joči,
ljuba,
ne joči.
— Svet je pred tvojimi nogami. —*

Nadškof Cocolin v Nabrežini

Ta teden je bil za Nabrežince gotovo zelo pomemben. Goriški nadškof Cocolin je namreč obiskal Nabrežino ob priliki svojih rednih letošnjih obiskov v slovenskih župnijah. Nabrežina je v goriški nadškofiji ena največjih mešanih župnij in zato je imel nadškof kar precej dela, da si je v tednu dni ogledal župnijo in vse delovanje ter stvari, ki so ga zanimale.

Ze prvi dan svojega obiska je posvetil šolam vseh vrst in stopenj, ki so v vasi.

Sestrnici Marjana in Martina Opelta dobili bratca Roka. Mamici Ondini in očetu Miru Opeltu pristrčno čestitajo prijatelji in znanci, ki malemu Roku želijo, da bi se razvil v zdravega in postavnega slovenskega fanta.

Obiskal je vrtec, slovensko in italijansko šolo; seveda je tudi spregovoril vsem učencem, učnemu in neučnemu osebju. Hotel pa se je seznaniti tudi s trpečimi in bolniki. Zato je obiskal sanatorij in psihiatrični center, ki že skoraj deset let deluje v Nabrežini. Po domovih pa je obiskal približno 40 bolnikov, ki jim je hotel nuditi nekaj dušne opore v njihovem trpljenju.

Ker je delo ena človekovih največjih dolžnosti pred družbo in Bogom, je goriški nadškof na svojem obisku v Nabrežini hotel biti seznanjen tudi z glavnimi dejavnostimi te vasi. V prvi vrsti: kamnarstvo. Prav zato si je ogledal vse nabrežinske kamnolome, ki dajejo kruh ne samo nekaterim domačinom, ampak tudi mnogim Furlanom. Hotel si je ogledati tudi mizarstvo delavnico »Bor«, ki slovi po umetniško izdelanih kraških skrinjah. Zelo rad pa se je pogovoril z zadnjima dvema nabrežinskima ribičema, saj je bil ribolov poleg obdelovanja zemlje in kamnarstva ena najbolj običajnih dejavnosti v Nabrežini.

Vsakdanje življenje in vera torej. Cerkev ne more pozabiti na socialni moment. Prav obratno. Zato je vsak pastoralni obisk ne samo obisk, na katerem se škof se-

znani z verskim življenjem v vasi, ampak tudi neposreden način, da spozna realno stanje, ki vlada v nekem kraju. Težave, s katerimi se morajo ukvarjati prebivalci irseveda tudi njihov župnik. Prav zato je nadškof veliko govoril z vaščani, tako slovenskimi, kot italijanskimi in z nabrežinsko mladino. Srečal se je tudi s slovenskimi skavti in skavtinjami, da bi tako spoznal njihovo delovanje. Seveda zelo važen je bil sestanek, ki ga je imel z župnijskim svetom, ki je, poleg župnika, odgovoren za delovanje v župniji.

Poleg teh uradnih in osebnih obiskov pa je nadškof imel tudi nekaj občestvenih. Tako je daroval nekaj svetih maš, imeli so velikonočno spoved in procesijo, ki se je udeležilo veliko vernikov. Nadškof Cocolin pa je tudi postavil nov križ v obnovljeno vaško kapelico.

Vse to je seveda velikega pomena ne samo za nadškofa, ki si tako ustvari osebno mnenje o župniji, ampak tudi za župljane same, saj se ne zgodi pogosto, da pride v vas škof, da spregovori z njimi v domačem jeziku, da jim v tem postnem času govori o verskih in duševnih težavah, ki danes tarejo človeka in ves svet. Da vidi, da je Cerkev danes prisotna na terenu,

da hoče biti v pomoč ljudem, služiti bližnjemu, to je naloga Cerkve in vsakega izmed nas, če hočemo, da bomo »dolgo živeli in nam bo dobro na zemlji.«

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Daniel L. Coburn
PARTIJA REMIJA

tragikomedija v dveh dejanjih
režija Dušan Mlakar

v četrtek, 9. aprila, ob 20.30 ABONMA RED E — mladinski v četrtek
v petek, 10. t.m., ob 17. ABONMA RED I — mladinski
v soboto, 11. t.m., ob 20.30 ABONMA RED F — druga sobota po premieri
v nedeljo, 12. t.m., ob 16. ABONMA RED G — popoldan na dan praznika

—o—

Ivan Mrak
PROCES

himnična trilogija
režira Mario Uršič

v četrtek, 9. t.m. ob 20.30 v cerkvi v Sovodnjah
v petek, 10. t.m. ob 20.30 v cerkvi v Steverjanu
v soboto, 11. t.m. ob 20.30 v cerkvi na Plešivem pri Sv. Subidi
v nedeljo, 12. t.m. ob 18. v cerkvi na Repentabru
v ponedeljek, 13. t.m. ob 20. v cerkvi na Proseku

»Partija remijak« v izvedbi SSG

Cas je najboljši in mnogokrat tudi edino zdravilo za duševne rane, ugotavlja ameriški dramatik COBURN, toda kaj ko je prav čas ostarelim že odmerjen. Nič čudnega torej, da se zapirajo vase, da nastopi osamelost, da se z leti veča tudi tenkočutnost in zakaj ne tudi sebičnost v obrambi eksistence brez vidne bodočnosti. To težko in marsikdaj tudi izredno kruto resnico je Daniel Lee Coburn poživljal z ironijo, šaljivostjo, besedno igro, ki celotno predstavo zabeli kot špehovko z mastnimi ocvirki.

Igra je pisana kot nalašč za Jožka Lukeša in Zlato Rodoškovo, ki sta s to premiero praznovala 35-letnico gledališkega dela na našem odru. Betežni stavec, vendar še vedno vitalen, čeprav mu je usojeno končati v domu ostarelih, je z Lukešem zaživel v polnem. Čas si krajša z igranjem kart, saj mrzi ostale goste doma, češ da so le trupla, ki čakajo na strohnenje. V polnem pa zaživi, ko se seznanj s kolegico, ki je pripravljena kvartati z njim. Vse bi šlo v redu, če ga novinka ne bi sistematično premagovala pri kartah. Živčnost se iz ene do druge izgubljene partije veča, toda tudi po težkih besedah le najde toliko sproščenosti, da se za grobost opraviči, da celo koketira s soigralko, čeprav se pri tem avtor sprašuje, če mu je več za partijo remija kot za soigralko.

Med igranjem pride na dan njuna preteklost, tegobe, življenjski porazi, srčne rane, ki jih je zdravilo časa sicer olajšalo, vendar ne dokončno pozdravilo. Tako je koketiranje le začasno in še to nerodno.

Usojeno je, da še nadalje izgublja partije remija, kar ga spravlja v pravi bes. In vendar še in še kvartata, saj je to obenem priložnost, da si izrečeta, kar jima je na duši. Partija remija postane ventil, skozi katerega puhata bes nad usodo, želja po nadvladi, skrite, potešene misli, kon-

čno pa prava krutost: žaliti in spraviti v bes soigralka. Nadaljuje se prav do zadnje partije, ki jo izsili Martin Weller, da bi dokazal svojo premoč. Toda tudi tokrat mu karte niso naklonjene, Fonsia Dorsey še enkrat zmaga in to je za Wellerja preveč. Zamegli se mu v možganih. Po tolikih odprtih vprašanjih, ki jih je avtor nakazal v svojem delu se zablesti še zadnje: je Wellerja spravilo ob pamet noro igranje, ali pa je hote Fonsia zmešala možgane?

Vse to je nasičeno z ironijo, domisljicami, šaljivostjo, saj gre za življenje v pravem pomenu besede, čeprav prav na koncu življenjske niti. Se res lahko zmeša človeku, ki je vedno toliko luciden, da se posmehuje čarodejem, ki zabavajo goste v domu ostarelih, ko pravi, da čarodeji najraje nastopajo prav pred ostarelo publiko, saj polovica slabo vidi in ne more preveriti trikov, polovica pa spi.

Jožko Lukeš je kot Martin Weller ustvaril imenitno, enkratno figuro, ki jo je izoblikoval tudi s tipičnimi betežnimi kretnjami, vendar vedno umirjeno brez pretiravanj. Za sladokusce je nakazal celo dihalne težave, ki so za priletne nekaj običajnega. Skupno z Zlato Rodoškovo, ki se je odločila za neistopajoč, vendar povsem uigran lik, sta ustvarila pravo priložnost, ki je prišla do polnega izraza v mimični igri sredi drugega dejanja.

Po končani predstavi, ki jo je občinstvo nagradilo z 10-minutnim ploskanjem, je igralcema — seveda pa tudi odlični režiji Dušana Mlakarja — čestital predsednik upravnega odbora Slovenskega stalnega gledališča prof. Josip Tavčar za njun trud v 35-ih letih umetniškega delovanja. V imenu igralcev tržaškega ansambla je spregovoril Stane Starešinič, v imenu slovenskih dramskih igralcev pa Andrej Kurent.

Saša Rudolf

80-LETNICA TISKARSKEGA MOJSTRA

Te dni je na svojem domu v Trstu, v krogu svoje družine obhajal 80-letnico rojstva znani slovenski tržaški tiskar Jure Štavar. Priznanemu tiskarskemu mojstru, čigar življenje je bilo dolga desetletja tesno povezano s slovensko tiskano besedo v Trstu, ob visokem življenjskem jubileju iskreno želimo še mnogo zdravih in vedrih dni. Ob tej priložnosti se ga še posebej spominjamo pri našem listu in se mu ponovno iz srca zahvaljujemo za njegovo dragoceno sodelovanje in nesebično pomoč pri premagovanju težav, ki jih je naš tednik imel, ko se je pred 27 leti obnavljal. Zato jubilantu iskreno kličemo »še na mnoga leta!«

Obisk SZDL iz Nove Gorice pri goriški Slovenski skupnosti

Stiki oziroma srečanja med Socialistično zvezo delovnega ljudstva iz Nove Gorice in goriško Slovensko skupnostjo so v zadnjih letih pogosta in redna; v ta okvir medsebojnega spoznavanja in izmenjave mnenj o političnih in gospodarskih vprašanjih sodi tudi srečanje med obema organizacijama, ki je bilo pretekli četrtek, 2. aprila, na Goriškem. Sestanek je bil najprej na Plešivem, kjer je bil začetek razgovorov, nato sta si delegaciji ogledali Gradnikovo klet in klet Humarjevih v Števerjanu na Valerišču, kjer se je srečanje tudi zaključilo v pred kratkim odprti gostilni Romana Vogriča. Delegacijo SSK

PRVA RAZSTAVA CVETLIČARSTVA

V soboto, 11. aprila, bodo v dopoldanskih urah uradno otvorili prvo razstavo cvetja v dolini Korna v Gorici na obširnem prostoru ob občinski telovadnici. Za to razstavo vlada veliko zanimanje, saj gre za prvo tovrstno prireditev v Gorici; udeležba je precej visoka, razstavljalci bodo uredili cvetlične grede na površini pet tisoč kvadratnih metrov; poleg tega bodo razstavili tudi razne pripomočke za vrtnarstvo; dijaki bodo sodelovali na slikarskem in fotografskem natečaju, v času razstave (od 11. do 20. aprila) pa bo v Gorici tudi nekaj vzorednih prireditev. V ponedeljek 13. aprila ob 20. uri bo v sejni dvorani pokrajine okrogla miza o vzdrževanju in vrednotenju zelenih površin. Okroglo mizo bo vodil dr. Sergio Piemonti, direktor goriške turistične ustanove, ki je v sodelovanju z občinsko upravo dala pobudo za to razstavo; na okrogli mizi bodo spregovorili razni izvedenci s tega področja, med temi tudi dr. Vladimir Vremec iz Trsta. Nagrade in priznanja bodo podelili razstavljalcem, avtorje najboljših izdelkov pa bodo nagradili v torek, 21. aprila, s krajšo slovesnostjo na goriškem gradu, kjer bodo prikazali tudi nekaj filmov o Gorici in o lepotahtah Soče. Na področju urejanja zelenih površin in mestnih gredec je v Gorici še nekaj pobud: prihodnji mesec bo namreč že tradicionalno tekmovanje, znano pod imenom »Cerso fiorito« in urejanje primernih površin v mestnih četrtih: skratka gre za vrsto pobud, ki težijo za tem, da bi Gorica dobila lepšo podobo.

sta vodila predsednik Miro Gradnik in politični tajnik Marjan Terpin, bili pa so še prisotni števerjanski župan Slavko Klanjšček, Damijan Paulin, Andrej Bratuž, Marija Ferletič, Hadrijan Koršič, Franc Kenda, Karlo Brešan, Emil Valentinčič, Joško Kosič, Jože Ferfolja in Božidar Tabaj; delegacijo SZDL pa je vodil njen predsednik Lojze Lah in so jo sestavljali Davorin Škarabot, Cvetka Marušič, Sergij Koglot, Boris Kovšca in Valentin Golob. Ob zaključku obiska sta organizaciji izdali sledeče tiskovno poročilo.

Srečanje je potekalo v prijateljskem in obojestransko odkritem vzdušju. Delegacija Slovenske skupnosti je goste seznanila s trenutnim političnim položajem na Goriškem, s poudarkom na borbi Slovencev za priznanje narodnostnih pravic in njihovo širšo uveljavitev v italijanski družbi.

Vodstvo Slovenske skupnosti je tudi podrobno analiziralo prisotnost in delovanje njenih predstavnikov, tako v občinskih kot tudi v pokrajinski upravi. Predstavniki občinske konference Socialistične zveze iz Nove Gorice so delegacijo Slovenske skupnosti informirali o aktualnih političnih in gospodarskih razmerah v Jugoslaviji ter še posebej v občini Nova Gorica. V živi diskusiji so bila razjasnjena nekatera vprašanja obojestranskega interesa. Delegaciji sta ugotovili, da je bilo srečanje za obe strani zelo koristno v luči medsebojnega spoznavanja in sodelovanja. Ob tej priložnosti je delegacija občinske kon-

ference Socialistične zveze iz Nove Gorice povabila pokrajinski svet Slovenske skupnosti, da vrne obisk, ki naj bi pomenil nadaljnji napredek stikov med obema organizacijama. Povabilo je bilo z zadovoljstvom sprejeto.

IZVOLJENA KRAJEVNA ZDRAVSTVENA ENOTA

V ponedeljek, 23. marca, so bile v goriški pokrajini volitve članov skupščine Krajevne zdravstvene enote. Skupščino sestavlja 50 članov, ki so jih volili občinski svetovalci v 25 občinah goriške pokrajine. Največ članov je izvolila Krščanska demokracija in sicer 20; komunistično partijo bo predstavljajo 16 članov, socialisti so izvolili 5 članov, socialdemokrati štiri, republikanci in misovci po dva, Slovenska skupnost pa je izvolila s svojimi 2335 glasovi Gradimira Gradnika. Torej, to je razmerje sil v tem največjem goriškem »podjetju«. Sedaj pa se postavlja važno vprašanje, katere bodo stranke, ki bodo zastopane v vodstvu te zdravstvene enote. Opozicija si zagotovi dva člana in ta bosta verjetno komunisti, ostalih sedem članov pa naj bi porazdelili med stranke, ki vodijo pokrajinsko upravo, to je petstranska koalicija. Drugo vprašanje se tiče izvolitve predsednika. Socialdemokrati si precej prizadevajo, da bi njihov član Esposito postal predsednik; vendar pa ima največ možnosti za izvolitev predsednika bivši sen. Martina od Krščanske demokracije. Vsekakor bo kmalu izvedeli, kdo bo predsedoval tej zdravstveni enoti, saj se mora skupščina po pravilniku sestati trideset dni po izvolitvi, to se pravi čez dva tedna.

Obisk pokrajinskega odbora v Novi Gorici

Srečanja in obiski med upravitelji obeh Goric so že stalna praksa in vsakodnevna potreba, v zadnjih časih pa prihaja do večkratnih stikov tudi med pokrajinsko upravo in občinsko skupščino v Novi Gorici; do teh stikov je prišlo, ko je bil predsednik pokrajine še prof. Pagura in sicer lansko leto. Tudi sedanji predsednik prof. Cumpeta se je odločil za tak uradni obisk v Novi Gorici, ki je bil pretekli ponedeljek 30. marca. Prisotni so bili še podpredsednik

Tomat, odbornica Marija Ferletič in ostali odborniki. Na sedežu novogoriške skupščine jih je sprejel predsednik Jože Šušmelj s svojimi sodelavci. Obe strani sta poudarili, da je bilo v obmejnem prostoru že veliko storjenega in da je treba nadaljevati po poti vedno konkretnejšega sodelovanja. Obravnavali so različna vprašanja, v prvi vrsti razne oblike gospodarskega sodelovanja (ki se mora razviti predvsem na področju industrije), o skupni uporabi vodnega bogastva, o potrebi po izmenjavi na kulturnem in šolskem področju (srečanja med srednjimi šolami iz Gorice in Nove Gorice), o skupni obrambi pred točo. Izrekli so pohvalo in priznanje občinskim upravam, ki že dolgo let sodelujejo ob meji; ker sta občinski upravi ustanovili skupne komisije, bi bilo koristno, da bi v teh bili tudi

Plesalci iz Romunije v Gorici

Goriška pokrajinska uprava je priredila preteklo soboto izreden umetniški užitek številnemu goriškemu občinstvu, ki je popoldan in zvečer napolnilo Verdijevo gledališče, kjer je nastopila skupina »Fantasio« iz Costanze v Romuniji. Plesalci klasičnega baleta »Fantasio« so navdušili goriško publiko, ki je odlične goste nagradila z mogočnim ploskanjem. Popoldanska prireditev je bila namenjena študentom in handikapiranim, ki so lahko prisostvovali izvajanju baletov iz del Bele Bartoka, Enescuja in Čajkovskega; pred predstavo je pokrajinska odbornica za kulturo in šolstvo Marija Ferletičeva prinesla pozdrav

pokrajinske uprave, pozdravila je v slovenskem in italijanskem jeziku, zvečer pa je predsednik Cumpeta priredil sprejem. Predsednik in odbornica sta za to priložnost izdala tudi letake-vabila, v obeh jezikih, na kar nismo bili v preteklosti navajeni. Med večerno predstavo so romunski izvajalci podali Labodje jezero Čajkovskega in poželi veliko odobravanje. Gojenke goriške baletne šole »Tersicore« so jim hvaležno poklonile rože. Morda bomo še kdaj v Gorici videli nastopati romunske plesalce kake druge skupine; v tem smislu so že v teku pogovori med pokrajinsko upravo in gledališko hišo v Costanzi.

Poravnajte naročnino!

predstavniki pokrajine. Ob zaključku razgovorov so si ogledali gradbišče hidroelektrarne Solkan in splošno bolnišnico »Franceta Derganca« v Sempetru. Dogovorili so se tudi za prihodnje srečanje, na katerem bi obravnavali specifična vprašanja.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova knjiga Trofenikove založbe o Kopitarju

Z letnico 1980 je pred kratkim izšla knjiga z naslovom »Bartholomäus Kopitar, Italien und der Vatikan«, t.j. »Jernej Kopitar, Italija in Vatikan«, katere avtor je slavist Sergio Bonazza, doma iz dolinske občine, izšla pa je v zbirki »Zgodovina, kultura in duhovni svet Slovencev« (v nemščini »Geschichte, Kultur und Geisteswelt der Slowenen«), katero izdaja v Münchnu v Nemčiji založnik dr. Rudolf Trofenik. Kot znano, je izdal Trofenik oziroma njegova založba že celo vrsto važnih izvornih knjig in ponatisov že prej objavljenih del s področja slovenske literature, zgodovinopisja itd., pa tudi s področja splošne slavistike in zgodovine južno-vzhodnoevropskih narodov. Lahko se reče, da je založnik Trofenik danes glavni pobudnik in založnik zanimivih in važnih knjižnih izdaj o temah starejše zgodovine slovenske literature, ki so v Sloveniji — verjetno zaradi izrednih založniških težav in pomanjkljive tehnične organizacije, ki jo tako delo zahteva — nekoliko zanemarjene. Kot tak je seveda tudi glavni predstavnik slovenske literature, zgodovinopisja in celotne slovenske kulture v kulturnem središču, kot je München, in v vsem nemško govorečem svetu.

Ta nova knjiga o Kopitarju nas naravnost preseneti tako po svoji obsežnosti in lepi tiskarski opremi — šteje namreč 376 strani in je tiskana na lepem papirju in lepo vezana — kot tudi po svoji vsebini. Vsebuje namreč Kopitarjeva pisma, največ v latinščini, katera je pisal svojim znancem v Italiji in tudi v Vatikanu, predvsem seveda v Vatikanski knjižnici, ali po so jih ti pisali njemu. Presenetljivo je bilo Kopitarjevo znanje jezikov, saj je pisal svoja pisma v gladki latinščini, pa tudi v nemščini, francoščini in celo italijanščini. Imel je širok krog znancev in prijateljev raznih narodnosti in raznih stanov, od duhovniških osebnosti do raznih funkcionarjev in plemičev. Se bolj nas preseneti širok razpon tem, ki jih obravnavajo Kopitar in njegovi korespondenčni partnerji v svojem dopisovanju. Ta korespondenca nam v polni luči razkrije, da je bil Jernej Kopitar evropsko razgledan duh, velik učenjak svojega časa in tudi velik Evropejec v tedanjem in današnjem pomenu besede. Zanj v znanosti niso obstajale meje.

Njegova korespondenca nam seveda dokazuje, da so bile vede, ki jih je gojil in ljubil, predvsem pač jezikoslovje, v marsičem še v zgodnjem razvojnem štadiju — to nam dokazuje npr. njegovo mnenje o nastanku glagolice — vendar pa je bil za tisti čas ne le na najvišji ravni znanja, ampak

tudi predhodnik in utiravec novih poti. Bil je poln zanosa, veselja do odkrivanja in raziskovanja pa tudi visoko omikan. Človek se mora čuditi, kako da smo imeli Slovenci že v tistem času take ljudi, kakor sta bila Kopitar in Prešeren in že pred njima Cojz, Linhart, Vodnik, Smole, Čop in še kakšen, vsi ljudje evropskega obzorja. Od kod so se vzeli? Kakšna duhovna klima jim je dala vzbrsteti in dozoreti? In zakaj je nastopilo potem nazadovanje, pogrežanje v provincializem?

Knjiga je bila izdana za 200-letnico Kopitarjevega rojstva, tiskana pa je bila v Rimu, skoraj brez napak, kar je tudi vredno poudarka. Tudi to je dokaz skrbnosti, s katero je bila urejena in podvržena itkovnim korekturam.

Urednik Sergio Bonazza ji je napisal uvod, v katerem opozarja takoj na začetku, kako je videl Kopitar ravno v kulturi, v čim širši in globlji kulturi, predpogoj za znanost. Prav v tej kulturni širini Kopitarjeve osebnosti pa je tisto, kar danes ovira nekatere, da ga ne študirajo. Njegov duh jim je namreč preširok, ker so navajeni preučevati samo posamezne stroke. Kopitar pa se ni omejeval na eno stroko. Bonazza pa opozarja tudi na v glavnem negativno stališče, ki ga je dozdaj zavzemala uradna slovenska kritika do Kopitarja, prav zato, ker ni dojela njegove evropske kulturne širine in ga je sodila samo iz slovenskih razmer ter mu zamerila njegov spor s Prešernom in Čopom.

Avtor tudi naglašča, da nikakor ni upravičen očitek, da je bil Kopitar usmerjen antiprogresistično in neliberalno. To je po njegovem nadaljnja zmeta uradne slovenske kritike. Res je dejansko obratno. Zdaj, ob 200-letnici Kopitarjevega rojstva, zato še vedno manjka popolna in prava podoba Kopitarjeve osebnosti, pomena in dela. Bonazza obravnava potem Kopitarjeve stike z Italijo, ki se niso odvijali samo na eni ravni in v eni stroki. Hkrati se zahvaljuje številnim

osebnostim v Italiji in zunaj nje, ki so mu pomagale pri zbiranju gradiva za to obsežno in važno knjigo, posebno še knjižničarjem velikih in važnih knjižnic v raznih državah. Knjigo pa potem začena s poglavjem o Kopitarjevem odnosu do italijanskega jezika in kulture kot tudi njegove stike z neitalijanskimi učenjaki v Italiji.

Ta knjiga Trofenikove založbe je resnično važen in razveseljiv dogodek za slovensko kulturo, katero opozarja na njeno lastno preteklost in ji hkrati pomaga še bolj na široko odpreti vrata v evropsko kulturo.

DEMONSTRACIJA KMETOV

Demonstracija kmetov v Bruslju pred palačo Charle Magne, kjer so kmetijski ministri evropske deseterice razpravljali o novih cenah pridelkov, se je izrodila v spopad s policijo, ko so demonstranti zažgali več avtomobilskih gum in začeli metati steklenice na gasilce. Kmetje so protestirali proti predlogom izvršne komisije Evropske skupnosti, naj bi cene pridelkov povišali le za 7,8 odstotka. Zaradi demonstracij je policija prepovedala avtomobilski promet v bližnjih ulicah. Ko se je seja končala, so ponovno odprli ceste za promet in prvi avtomobil je do smrti povozil predsednika francoske delegacije kmetov.

VESOLJSKA LADJA

Po tednu dni postanka v vesolju sta se vrnila na Zemljo Vladimir Džanibekov in Judgerdemidin GURRAGCHA. Prvi je sovjetski, drugi pa mongolski državljani. Agencija TASS pristavlja, da se je s tem končal prvi del vesoljskega programa Intercosmos, ki predvideva sodelovanje med Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami. Vesoljca sta v laboratorju SALJUT-6, ki že tri leta kroži okrog Zemlje, obiskala Kovaljonoka in Savinika. Ta dva nadaljujeta z raziskavami v vesoljskem laboratorju. Opazovalci menijo, da bodo Sovjeti ob 20-letnici zgodovinskega Gagarinovega poleta 12. aprila izstrelili v vesolje novo posadko.

Kam naj pišejo mladi?

Odkar je zamrla dijaška literarna revija »Literarne vaje«, je ostala naša srednješolska mladina, ki ima veselje do literarnih poskusov, brez svojega glasila in takorekoč brez možnosti, da bi objavljala svoje spise. »Literarne vaje« so zamrle predvsem iz denarnih razlogov. Med mnogimi desetimi bogatih slovenskih podjetnikov in drugih ljudi z visokimi dohodki — da so, dokazujejo davčni sezname — se jih namreč ni našlo niti par, ki bi bili hoteli zagotoviti vsaj občasno nadaljnje izhajanje omenjene dijaške revije. Kaj je temu krivo, ni znano, vendar se lahko reče, da predvsem pomanjkanje kulture in zato občutljivost za kulturne probleme. To je stvarnost, na katero Slovenci ne moremo biti ponosni.

Zdaj, brez »Literarnih vaj«, obstaja nevarnost, da bodo literarni talenti pri nas zamrli in izginiti brez haska. Ni namreč dovolj samo talent. Talent je treba tudi gojiti, ga vzgajati in vaditi. V mladih literarno nadarjenih ljudeh je treba spodbujati veselje do pisanja in obenem popravljati njihove napake. Treba je ustvarjati toplo ozračje, v katerem lahko uveljavljajo in razvijajo

svoje sposobnosti. Dati jim je treba priložnost za objavljanje in primerjanje, bralcem pa možnost da lahko ocenjujejo njihovo pisanje in jih tudi s tem podžigajo in spodbujajo. Tako nalogo so opravljale »Literarne vaje«. Zdaj je vprašanje, kdo naj jih nadomesti. Brez denarja oziroma brez mecenov je seveda nemogoče misliti na kako drugo revijico, ki bi lahko vsaj za silo nadomestila »Literarne vaje«. Mogoče bi lahko del njihove naloge prevzeli tržaški slovenski listi, dnevnik in tednik, vendar pa je jasno, da je težko vzpostaviti zaupljiv in učinkovit stik med tako mladimi pisci in tiskom.

Vsekakor bi problem mlade generacije piscev oziroma mladih literarnih talentov zaslužil, da se mu posveti pozornost, morda tudi za kako okroglo mizo, za katero naj bi povabili tudi talentirane dijake in dijakinje, ki imajo veselje do pisanja. Če pa bi ostali brezbrizni in se ne bi pobrigali za rešitev tega vprašanja, se bo resnično lahko zgodilo, da bo usahnil vir mladih talentov, ki bi nadaljevali in še obogatili tradicijo slovenske literature na Tržaškem. Goriška je žal že doslej precej zaostajala pri gojitvi mladih

SLOVENSKI KLUB

priredi v torek, 14. aprila, ob 20.30

kabaretni večer

KLOBASANJE

Satirična trojka SERGIJ VERČ, BORIS KOBAL, ALEKSANDER VODOPIVEC bo predstavila izbor iz svojih radiotelevizijskih nastopov.

Zaradi tehnične opreme (klavirja) bo predstava predvidoma v **Gallusovi dvorani na Glasbeni matici, Ul. R. Manna 29.**

Vesti iz Sovodenj

Akcija za lepše okolje

Na pobudo občinske uprave in v sodelovanju z domačimi prosvetnimi in športnimi društvi so zadnjo soboto v marcu izvedli v sovodenjski občini prostovoljno delovno akcijo, ki je bila namenjena čiščenju okolja. Odzvalo se je veliko občanov, zlasti mladih, kar je dokaz, da je v ljudeh še vedno prisotna volja do podobnih pobud ob trdni zavesti, da je narava bogastvo, ki ga moramo ščititi in ohranjovati, da bomo živeli v lepšem in prijetnejšem okolju. Dva polna tovornjaka smeti so Sovodenjci nabrali ob tej akciji, ob koncu pa dobili za sluzeno zakusko, ki jo je oskrbela občinska uprava. Prisotni so izjavili, da bodo še pomagali pri čiščenju svoje občine, saj so v soboto pobrali le del smeti: obljuba vsega dela dolg.

Posvet z občani v Gabrjah

V drugi polovici marca je bil vaški posvet v Gabrjah na sedežu prosvetnega društva »Skala«; udeležili so se ga domačini in sovodenjski župan Primožič z nekaterimi odborniki. Ena izmed pglavitnih zahtev na sestanku je bila ureditev igrišča za otroke in drugih športnih objektov na odprtem. Prostor za igrišče bi bil že določen in sicer na kraju, ki mu Gabrci pravijo »V ogradi«. Razpravljali so še o drugih vprašanjih; tako je na primer župan Primožič predlagal, da bi staro šolsko poslopje uporabili za skladišče, čeprav občinska uprava ne nasprotuje tudi drugim rešitvam; tako da bi morebiti poslopje z bližnjim zemljiščem prodali domačinu, denar pa porabili za ureditev športnega igrišča za otroke v Gabrjah, zadnja odločitev naj vsekakor pripade občanom. Župan je nadalje sporočil, da bodo kmalu odprli otroški vrtec v Rupi, prisotni pa so občinskim upraviteljem nakazali potrebo po rešitvi nekaterih manjših vprašanj, kot na primer namestitev poštnega nabiralnika, ojačitev javne razsvetljave in namestitev nekaterih potrebnih cestnih znakov.

—o—

SLOVENSKIM FOTOKLUBOM NA PRIMORSKEM IN LJUBITELJEM FOTOGRAFIJE

V okviru 11. Festivala domače glasbe, ki ga 4. in 5. julija 1981 skupno z ansamblom L. Hlede prireja društvo Sedej iz Števerjana, Briški fotoklub, ki je član tega društva, razpisuje natečaj za najboljšo fotografijo na temo »Ženska in delo«. Tema je precej široka, saj se ženska danes ukvarja z najrazličnejšimi poklici, od kmetice pa do zdravnice.

Kdor želi sodelovati, naj do sobote, 13. junija, pošlje 3 črno-bele fotografije formata 30x40 na sledeči naslov:

Briški fotoklub
Trg svobode 6
34070 Števerjan
GORICA

Na kuverto naj napiše še svoj naslov in morebitno ime fotokluba, kateremu pripada.

Posebna komisija bo pregledala in na Festivalu nagradila najboljše fotografije. Briški fotoklub pa bo ob Festivalu pripravil v Sedejevi dvorani v Števerjanu razstavo vseh prijavljenih fotografij.

D. Pintar
Predsednik

Koroški Slovenci pišejo notranjemu ministru

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev sta naslovila pismo na avstrijskega notranjega ministra Erwina Lanca, v katerem zavzemata stališče do nekaterih vprašanj v zvezi z bližnjim ljudskim štetjem v Avstriji. Pismo so v prepisu poslali tudi zveznemu kanclerju Kreiskemu, koroški deželni vladi in avstrijskemu statističnemu uradu.

V pismu se obe slovenski organizaciji dotikata štirih konkretnih vprašanj v zvezi z ljudskim štetjem 12. maja 1981, seveda pa je problematika teh statističnih popisov, ki za Slovence na Koroškem pomenijo neke vrste »statistični genocid«, veliko obsejnejša in bodo sledili še drugi ukrepi.

Z obžalovanjem je v pismu ugotovljeno, da so popisne pole predvidene samo v nemškem jeziku, čeprav je po členu 7 državne pogodbe slovenščina v okrajih z jezikovno mešanim prebivalstvom dopuščena kot dodatni uradni jezik. Celo po odredbi¹ k zakonu o narodnih skupinah iz leta 1976 bi morale popisne pole biti dvojezične. Zato organizaciji zahtevata, da formularje sestavijo po zakonu, torej tako nemško kot tudi slovensko.

Kot diskriminacija slovenskega jezika na Koroškem je ocenjeno dejstvo, da sta v statističnem formularju v rubriki »občevalni jezik« predvideni le dve možnosti, namreč »nemško« in »drugo«. S tem je slovenski jezik, čeprav je po državni pogodbi dodaten uradni jezik, obravnavan kot vsi drugi jeziki, ki v Avstriji niso avtohtoni. Zato je v pismu postavljena zahteva, da se za slovenščino predvidi poseben krožec, saj formular tudi v predhodni rubriki o »verozpovedi« izrecno predvideva vse v Avstriji možne veroizpovedi.

Slovenski organizaciji zahtevata tudi, da zakonodajalec določi, da mora popisne pole izpolniti predstojnik gospodinjstva, samo na izrecno zahtevo pa naj to opravi uradni števeni komisar. Tako naj bi onemogočili vsakršno vplivanje na ljudi. Že v številnih primerih so namreč prav ti števeni komisari izrabili svoj položaj, da so ljudem sugerirali zamolčevanje svojega slovenskega občevalnega jezika.

Končno pa organizaciji od ministra Lanca zahtevata, da naj bodo krajevna imena v »Seznamu krajev v Avstriji«, ki po zakonu izide po vsakem ljudskem štetju, dvojezična, tako kot to terjajo določila državne pogodbe. (Sindok).

—o—

IZRAEL IN VATIKAN

Izraelski dnevnik v angleškem jeziku Jeruzalem Post je objavil uvodnik v zvezi z obiskom, ki ga je pred kratkim opravil v Vatikanu predstavnik Organizacije za osvoboditev Palestine Faruk Haddumi. Palestinskega predstavnika je sprejel vatičanski državni tajnik kardinal Casaroli. Izraelski list ostro graja sveto stolico, češ da je skoraj uradno priznala teroristično organizacijo. V tej zvezi list pripominja, da je srečanje pripravil msgr. Capucci, ki je bil leta 1974 od izraelskega sodišča obsojen na 12 let ječe pod obtožbo tihotapstva z orožjem.

Izraelske oblasti so msgr. Capuccija izpustile iz zapore leta 1977, potem ko je Vatikan uradno zagotovil, da se msgr. Capucci ne bo zanimal za arabsko-izraelski spor. Izraelski list pri tem ugotavlja, da se Vatikanu ni posrečilo omejiti politične dejavnosti msgr. Capuccija in da Vatikan s tem ni izpolnil slovesno sprejete obveznosti. List na koncu izraža začudenje, ker Vatikan ni smatral za potrebno zanikati izjav predstavnika Organizacije za osvoboditev Palestine Haddumija, iz katerih izhaja, da je sveta stolica zagotovila solidarnost boju palestinskega ljudstva za osvoboditev.

KMEČKO PREBIVALSTVO

V zadnjih 30-ih letih se je skoraj za polovico zmanjšalo število prebivalcev tržaške pokrajine, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Vzrokov je več in gre do postopnega zmanjševanja ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, pa do in predvsem do občutno zmanjšane predela orne zemlje. O tem je bilo govora na skupni seji glavnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze in glavnega sveta Kmečke zveze.

Občinska seja v Doberdolu

Zadnji ponedeljek marca je bila v Doberdolu občinska seja, na kateri je bilo najvažnejše vprašanje uporabe sredstev jusarskih zemljišč. O tem teče razprava že dolga leta, posestniki so poslali priziv proti odškodnini, ki jo je določil komisar za jusarske pravice (odkupna cena je leta 1975 znašala 4 lire na kv. meter). Predstavniki SSK so se izrekli proti sklepu občinskega odbora glede prodaje zemljišč, ker menijo, da je škodljiva vsaka prodaja, ki bi ne bila v korist domačinov, kajti ustvarili bi lahko nevaren položaj. Glede uporabe sredstev pridobljenih s prodajo jusarskih zemljišč je bil svetovalec SSK Mario Soban mnenja, naj o tem odločajo prebivalci Jamelj sami, ki se v glavnem zavzemajo za to, da bi v Jamljah zgradili športni objekt, ki naj bi obenem služil tudi za

kulturno in rekreacijsko udejstvovanje. Svetovalec SSK je bil iznesel tudi nekaj pripomb glede precej slabega stanja poti proti novemu pokopališču, opozoril je na potrebo po namestitvi košev za odpadke in dokončni postavitvi številke na stanovanjske hiše; v Doberdolu so namreč pred kratkim postavili nove dvojezične table z oznako ulic, manjkajo pa še vedno številke, kar povzroča precej zmede zlasti pri raznašanju pošte, saj to službo opravljajo včasih tudi nedomačini. Med drugim je občinski svet tudi ostro obsodil nedavno razsodbo sodišča v Catanzaru, svetovalci so nadalje podprli resolucijo proti smrtni kazni, ki jo neofašisti skušajo ponovno uvesti s pobiranjem podpisov: občinski svet je sprejel povišek električnega toka za 10 lir, po zadnji spremembi vladnega dekreta.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 0000000000 27 0000

Stadion Lužniki,
28. julija 1980 ob 20.30

Se zadnji današnji atletske finale — tek na 200 metrov: favoriti *Mennea*, Anglež *Wells* in Jamajčan *Quarrie*, zmagovalce zlate kolajne na igrah v Montrealu pred štirimi leti. *Wells* in *Mennea* bosta tekla dobesedno z rama ob rami, to je na sedmi, oziroma osmi stezi. Strel — in že so najhitrejši na svetu, seveda brez ameriških kolosov, zdrveli po tartanu. *Mennea* je štart zamudil, na krivini — po 30 metrih — imata dobra dva metra prednosti *Wells* in Kubanec *Leonard*. Vse kaže, da bo o zlato kolajni odločal šprint med tema dvema. Krivina je mimo, le še sto metrov do cilja, *Mennea*, ki prav v ovinkarjenju običajno doseže najvišjo hitrost, še dalje zaostaja. Do cilja le še 70 metrov, *Leonard* klecne, zaostane, medtem ko *Mennea* vidno viša tempo. Le še 5 metrov do cilja, *Wells* in *Mennea* sta z rama ob rami, meter za njima *Quarrie*. Še zadnji šprint in *Mennea* za 3 stotinke sekunde prehitil Angleža *Wellsa*, *Quarria* pa kar za desetinko. Pravo zmago slavje, *Mennea* se po cilju ne ustavi z dvignjenim kazalcem teče nazaj po stezi, nato opravi skoraj ves krog, čeprav ga pazniki skušajo zaustaviti in preusmeriti do televizijskih kamer za običajni posnetek prvih treh po tekmi. Šprinter z juga Italije je tako kronal svojo dolgo kariero, svojim dosedanjim trem evropskim naslovom, svetovnemu rekordu in olimpijskemu bronu je dodal še zlato. Dosegel je torej vse, kar je bilo na razpolago in prešel v zgodovino atletike skupno z *Borzovom* kot najboljši šprinter vseh časov.

Minila je poldruga ura, olimpijski stadion je že skoraj v temi, poleg ognja v olimpijski žari je prižganih le nekaj žarnic nad radiotelevizijskimi tribunami, kjer smo še trije preostali zamudniki: ljubljanski radijski reporter Franci Pavšer in kronist druge italijanske radijske mreže, bivši državni reprezentant v skoku v višini Giacomo Crosa. Milijoni komarjev, ki v rojih prihajajo od nekaj sto metrov oddaljene reke Moskve, nas neusmiljeno pikajo in silijo, da v zadovoljstvo čuvajev le iztisnemo še zadnje stavke komentarjev.

Toda kako bi mogli ob zlato kolajni *Pietra Mennea* ne pomisliti razlike, ki jih tudi v športu ni bilo moč odpraviti. Kolikšna razlika med *Menneovo* kolajno in ono, ki jo je v rokoborbi osvojil *Claudio Pollio*. Razlika ne samo v prestižu, pač pa tudi v ureditvi ekonomskega položaja. *Mennea*, ki je podobno kot *Pollio* iz nerazvitih južnih predelov Italije, si je svoj ekonomski položaj uredil že pred leti, z današnjo kolajno pa si ga bo še izboljšal, tudi ko bo prenehal z aktivnim športom. Končal je visoko šolo za fizično kulturo in dobil zaposlitev pri športni podružnici *Fiata Sport*. *Claudio Pollio* pa ostaja kljub zlato kolajni in dopolnjenim 22-letom — kot mnogi mladi Neapeljčani — brez poklica in službe. Izhaja — kot je na jugu običaj — iz številne družine, saj ima kar pet bratov. Kakšna bo njegova uosoda? Še najver-

jetneje podobna usodi kanujista *Perrija*, ki je kljub osvojenemu svetovnemu naslovu na 10 tisoč metrov, dolgo iskal primerno zaposlitev, ki bi mu po eni strani zagotavljala ekonomsko neodvisnost, po drugi pa možnost za nadaljevanje treningov.

Pri tem pa seveda ne gre zgolj za razlike med športniki, pač pa za razlike med športnimi panogami. Če ostaja s preuporabljeno frazo atletika kraljica športa, sta rokoborba in kajak prav gotovo *Pepelki*. Lahko si torej predstavljamo zagrenjenost neapeljskega rokoborca, ko bo doma — mirno preučil položaj — in opazil razlike. Ko se bo veselje v rodnem kraju, mestni četrti poleglo, ko *Pollija* ljudje na ulicah ne bodo več navdušeno pozdravljali, bo ostala le kolajna in nič več. Mu bo kdo dolžnostno ponudil roko? Morda se bo to zgodilo in tedaj bomo z zadovoljstvom lahko rekli, da so se razlike zmanjšale, vendar ne izbrisale.

Tako se dogaja v kapitalističnem svetu, toda tudi v domovini realnega socializma ni mnogo bolje. Res je, da vsi olimpijski

— Znaš, de sm biu nomalo u skrbeh kej boma govorila u tej številki *Novga lista*, zatu ke se ni telo zgodet neč posebnega. Ma pole nas je rešu tisti mulc, ke je strelau na amerikskega precednika.

— Ja, ja, če ne be blo oslarij, be midva ne jemela kej govort. Tudi tu rubriko be mogli dent u kaša integracij jn midva ne be več dobila honorarja. Ma jest mislem, de naumnosti ne bo nikoli zmanjkalo jn de sma zatu brez skrbi.

— Tudi jest jemam to upanje. Sej prouzaprou glih naumnosti drži svet pokonci. Denmo reč tisti veliki žnidarji, ke delajo modo jn ke se moreš vsako leto drugače oblačet. Kej be delali, če ne be biu svet taku naumen?

— Ma tudi tisti, ke delajo vseh sort orožja jn atomske bombe jn rakete! Kej be delali, če be odprauli orožje? Jn kantautorji? Kej be delali, če be ledje ne kupavali diške?

zmagovalci dobijo v Sovjetski zvezi naslov *heroja športa* in s tem doživljenjsko pokojnino, ki odgovarja plači delavca. S tem bo lahko živel, vendar bodo ostali privilegiji odvisni od panoge, v kateri se je proslavil. Ti privilegiji, ki gredo od prednosti za dodelitev stanovanja in nakup avtomobila pa do prednosti pri čakanju v vrsti in kar je še najbolj cenjeno potovanje na zahod, kjer si je moč brez carine kupiti potrošniško blago, ki ga doma ni, so seveda odvisni od športne panoge. *Borzovu* na primer ni nikdar treba čakati pred restavracijo, saj ga ljudje hipoma prepoznajo in ga pustijo naprej, neznani kanujist, čeprav z zlato kolajno, pa bo moral še naprej čakati v vrsti kot navadni smrtniki.

Delo je opravljeno — teže bo zdaj najti šoferja z avtomobilom, ki se je verjetno že naveličal in nas pustil na cedilu. In res ga na parkirišču ni, k sreči pa naletimo na drugega, ki še vedno čaka na kolege angleške utesanove BBC. Na vprašanje, če smo Angleži, mu seveda odgovorimo pritrdilno in tako je, čeprav z lažjo, rešeno vprašanje povratka v hotel.

(Dalje)

Izdajatelj: Zadruga z o. z. «Novi list» ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

— Pej če ne be blo politike? Si misleš, kolko ledi živi od politike? Ne samo politiki jn ministri, ma tudi drugi. Tiskarji ke tiskajo plakate, časnike jn resolucije jn tešere; šoferji, ke vozejo politike če nu les; tisti, ke delajo mikrofone, de nanje govorijo politiki na shodeh jn pole nepolitično osebje pr komuneh, pokrajinah, deželah jn parlamenti jn senati. Kolko ledi be ostalo brez dela. Jest rečem, de be bla črna mižerja.

— Prou praveš. Jest rečem, de be mogli ljudski naumnosti naredet an velek, ma velek zahvalni spomenik jn gor be moglo pisat: Ljudski naumnosti, ke omogoča tolko taužentom držaulanov dostojno žiulenje poklanja u večno slavo hvaležni narod. Ma ti, Mihec, si prej govoru od tistga mulca, ke je strelau na precednika? ...

— Sej so vre pogruntali, de je udarjen. — Ben, tu je stara reč. Tisti, ke se dene pruti vladi jn prfina strela, je gvišno prsmojen jn ne bo pršu nikamer naprej. Tu so vre pogruntali Rusi jn de nejo tašne ledi u špetau od norcov.

— Ja, ma tisti mulc je biu zajubljen. — Kej mu je Reagan prevzeu punco?

— Ma kej govoriš! Tisti mulc je tou samo pokazat, de je velek junak jn de si dosti upa. Taku je tou naredet lepo figuro pr tisti puncu, ke ga ni tela uslišat.

— Jest be reku, de je prou nardila, de ga ni uslišala. Ke pole be se lahko rodu spet kašen norc več. Vidi, postaumo reč, če be mati od Hitlerja ne bla uslišala očeta od Hitlerja, be se Hitler ne biu rodu. Jn če se ne be biu rodu, ne be blo morbet nacionalsocializma. Jn tudi če be nacionalsocializem biu, narbrž ne be biu tašen ku je biu. Videš, kašna škoda lahko rata, če kašna punca usliši kašnega norca. Te reči be moge punce prej dobro premislet.

— Ja, ja, nečko bejši jem ti dopovedavat!